

(Suomennoksia Charles H. Kerr & Companyn
julkaisemasta "Taskukirjastosta".)

VOIMAT, JOTKA KEHITTÄVÄT SOSIALISMIA

Kirjoittanut
JOHN SPARGO

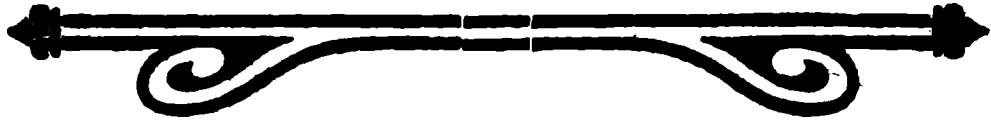
Suomensi Yrjö M. Tulin.

Fitchburg, Mass.
Suom. Sos. Kust. Yht. Kustannuksella,

**Raiwaan Kirjapaino,
Fitchburg, Mass.**

VOIMAT JOTKA KEHITTÄVÄT SOSIALISMIA AMERIKASSA.

Sosialismi on kansainvälinen liike.

Sallikaa minun heti alussa selittää, että valitessani esitelmäaineekseni tämän, minulla ei ole ollut käsitettä, että Amerikan sosialismilla olisi eroavaisuutta muun mailman sosialismista. Minä en mene näkemään turhaa vaivaa koettaakseni löytää joitain erikoisia ominaisuuksia voimissa, jotka myötävaikuttavat sosialismin eduksi Yhdysvalloissa. Minä en usko sosialismiin joka tarvitsee lajittelevia adjectiiveja*)

---

*) Laatusanoja.

Esimerkiksi: minä en usko "Kristilliseen sosialismiin", eli toisin sanoen — minä en usko, että sosialismi tulee vähääkään edesautetuksi sekoittamalla siihen jotain muuta. Ja minä en usko "valkoisen-miehen" sosialismiin, että se olisi huomattavampi sitä sosialismia, joka ei tunne erityisiä rotu-eroavaisuuksia; enkä myöskään "Amerikan sosialismin" eroavaisuuteen Ranskan ja Saksan sosialismista. Minä uskon sosialismiin semmoiseen, kuin sen koko mailman sosialistipuolue tulkitsee — sosialismiin, joka käskää kaikkien maiden työläisiä yhtymään yksityisomistuksen kukistamiseksi ja yhteiselämän välineitten ja hyvinvoinnin hallitsemiseksi; sosialismiin, joka tarkoittaa yhteistä omistusoikeutta ja ihmisellisen ylläpidon ja onnen alkulähteitten kontrolloeraamista; joka kieltää kaiken oikeuden yhdeltä ihmiseltä olla toisen ihmisen elämänhaltia, joka omistamalla hänen ruumiinsa ostamisen kautta, tai hal-

litsemalla hänen työnsä tuloksia yksinomistusoikeuden perusteella niihin esineisiin, joilla hänen on työskenneltävä tai niihin luonnon rikkauksiin joista hänen työnsä riippuu. Se on se päämäärä, jota kohti mailman sosialistinen liike tietoisesti tähtää ja minä tulen käsittelemään ainoastaan niitä voimia, jotka mielestäni meidän kesken näyttävät olevan tärkeimpinä tekijöinä kulussa tätä suuremmoista mailman kehitystä kohti.

Vaikka tiedän että löytyy monta hyvää ja innokasta henkilöä, jotka kutsuvat itseään sosialistiksi — jotka puhuvat “Amerikan sosialismista” ja jotka pitävät elämänsä työnä “amerikkalaistuttaa” sosialistinen liike, en voi muuta kuin surkutella, että he kokonaan erehtyvät sosialistisen ihanteen, eli sosialistisen liikkeen tuntemuksessaan. Ennen kaikkea, sosialismi on kansainvälinen hengeltään ja opetukseltaan. Täytyy välttämättömästi olla erilaisia menettelytapoja käytännössä

eri maissa, niin kauas äärimäisyyteen poikkeavia toinen toisestaan valtiollisessa ja taloudellisessa asemassa, kuin ovat Venäjä ja Englanti, eli Espania ja Yhdysvallat. Mutta tarkoitusperä, johon tähdätään, on joka tapauksessa sama ja samat periaatteet johtaa ja ohjaa liikettä. Se ihanne, joka innostuttaa köyhää talonpoikaa Venäjän aroilla, eli koneesepää Saksan konepajoissa, ei ole hituistakaan erilaisempi Etelä-Afrikan timantinkaivajan, eli New Yorkin hikiäppäin ompeliattarien ihanteista, jos he vaan ovat todellisia sosialisteja. Myöskään sosialismin etenemistä missään maassa ei voida sanoa, että se kuuluisi yksistään sille maalle. Kun toverimme Saksassa ottavat uuden harppauksen äänestyksessä eteenpäin, niin kuin heillä onkin hyvä tapa tehdä, niin me jaamme heidän ilonsa ja riemunsa ja kun me Yhdysvalloissa istutamme lippumme päivän marssissa lähemmä päämääräämme, niin he tuntevat

ilon väristyksen sekaisen päihtymyksen itsessään meidän voittomme johdosta.

Silloin kuin hirmuiset uutiset Venäläis-japanilaisesta sodasta kaikuivat yli koko mailman, joka päivä tuoden vereksiä kauhun ja tuskan kuormia rauhan ystävain sydämmiin — silloin meidän kansainvälisessä sosialistisessa kongressissamme edustajat näistä kahdesta kansallisuudesta puristivat toistensa kättä, lausuen: “Me emme ole vihollisia, vaan ystäviä ja tovereita, yhdistettynä yhteisen aattemme kautta. Me emme tiedä muuta vihollista kuin haltia-luokka kaikissa maissa yli koko mailman”, säestivät he koko sosialistisen liikkeen hengellä, jonka monikieliset edustajat kajahuttivat jyriseviä hyväksymishuutoja. Silloin kuin surmanhenki hiiviskeli Etel.-Afrikan vuoristoissa, täytäten englantilaisten ja boer’ien sydämet veren himolla, silloin näiden kahden maan sosialistit likistivät toistensa kättä meren ylitse, julistaen heidän veljellisten siteit-

tensä olevan raukeamattomien. Kuinka erillaista kirkoista — heidän helisevin rukouksineen taistelun jumalalleen koston ja voiton eteen! Kuinka äärettömän paljon lähempänä sitä henkeä ja tekoa jota oli enkelin laulussa Kristuksen syntymän johdosta, "Rauha maassa ja ihmisille hyvä tahto!"

Sosialistien äänimäärän kasvaminen

Se äärettömän suuri kohoaminen sosialistien äänimäärässä viime vaaleissa ei ollut ainoastaan Amerikan sosialisteille innostuttavaa, vaan koko toverikunnalle yli koko mailman. Me iloitsimme näistä äänistä sitä enempi, kuin muistimme sen loistavan kohoamisen kaksi vuotta takaperin. Me muistimme, että 96,931 äänestä vuonna 1900 me kohotimme sen 223,494 vuonna 1902 ja 409,230 vuonna 1904 — joka on 322 prosentin kohoaminen neljässä vuodessa! Me iloitsimme, niin

kuin ainoastaan ihmiset voivat iloita suuren ihanteensa voitosta ja meidän iloomme vastasivat toverimme kaikkein sivistyneitten maitten kielillä. Tässä valtavalassa kohoamisessa me näimme vaalivoimamme, joka on selvä merkki meidän vastustamattomasta voimastamme. Ja meidän vihollisemme näkivät sen samoin kuin mekin. He muistivat Mark Hannan ennustuksen, että lähimmässä tulevaisuudessa poliittisen ottelun täytyy antautua ratkaisevaan taisteluun sosialistipuolueen ja yhdistetyn kapitalistipuolueen välillä. Ja on sanottu Yhdysvaltain republikanisen presidentin säestäneen tätä ennustavaa varotusta juuri voittonsa hetkellä, ilmaisten vakaumuksensa, että tulevaisuus kuuluu sosialidemokratille. Kuitenkin tunnustan vapaasti, että jos tämä äänimäärä, niin suuri kuin se epäilemättä olikin, olisi ainoa merkki lähenevään voittoon, niin en tuntisi sitä luottamusta ja ylpeyttä jota nyt tunnen. Jos äänimäärän elohope-

an nouseminen politillisessa baromeeterissa olisi ainoa vakuutus kauniista ilmastasta, niin minä luulen, että kallistuisin epäilykseen sen kestävyydestä pitemmältä. Huomatkaa, että en tahdo väheksyä tämän äänimäärän merkitystä. Vuosikausia olen ollut apuna heittelemässä agitatsioonin siemeniä ja ajan tullen kokoamassa viljaa aittoihin. Minä en tahdo arvostella alapuolelle arvonsa sitä hedelmää, jota olen auttanut valmistumaan epävarman politillisen agitatsioonin maaperästä, joka oli kuivunut yhteiskunnallisen epäuskon kautta. Mutta minä olen varma, että se äänimäärä, joka on annettu ehdokkaillemme, ei ole täysin riittävä mittaamaan liikkeemme kasvamista. On olemassa kymmeniä tuhansia kansalaisia, joiden luottamus vanhoihin puolueisiin on ainiaaksi auttamattomasti pirstcutunut. He ovat sydämistyneet näiden puolueitten mädännäisyyteen, raakuuteen ja ahneuteen, kuin myöskin siihen välinpitämättömyy-

teen, joka niissä ilmenee kansan hyvin vointiin ja elinkysymyksiin nähden. Meidän taloudellisen ja politillisen suuntamme logiikka on varmistuttanut heidän ajatuksensa, ja se totuuden henki, kuin myöskin sosialistisen ihanteen ylevyys on voittanut heidän sielujensa myötätuntoisuuden. Silti eivät he ole äänestäneet kanssamme. Järki ja omatunto vaativat heitä, mutta tuhannet voimat liittoutuneina vetävät heitä takaisin. Heidän myötätuntoisuutensa on puolellamme. Vanhat puolueet ovat kadottaneet heidät. Senhden kun heiltä puuttui uskallusta ja voimaa täydellisesti irtautua vanhoista seurapiireistään, mennäkseen uutta suuntaa, pysyvät he erillään. Mutta ennen ensi äänestystä he tulevat löytämään tarpeeksi voimaa ja uskallusta tullakseen mukaan.

On tuhansia ihmisiä jotka sanovat: "Minä olen kyllä yhtä mieltä kanssanne. Uskon että olette oikeassa. Mutta te et-

te voi voittaa ja minun ei kannata heittää ääntäni turhaan”. Mahdollisesti moni teistä on sanonut tällä tavalla viime äänestyksessä. Peläten hukkaavanne äänenne äänestäessänne sitä jota tahtoisitte saada, mutta ette saisi; sinä ja kymmenet tuhannet sinun mukanas, äänestitte mitä ette tahtoneet — ja saitte sen. Siis kadotitte äänenne lopultakin ja mikä on vielä paljon tärkeämpää, kadotitte itsekunnioituksenne ja tukahutitte sisimpäin tunteittenne äänen. Oi vähäistä uskoa! Mutta me ymmärrämme. Me tiedämme sen taistelun, jonka läpi teidän on mentävä. Me voimme odottaa. Ennenkuin seuraava äänestys tulee, niin monet tuhannet epäilevät sielut tekevät päätöksensä tässä taistelussa ja me tulemme niittämään uuden toverikunta-sadon, seurauksena uskollisesta kylvämisestämme ja kärsivällisestä työstämme. Meidän voimamme ei siis sisälly ainoastaan niihin ääniin joita olemme voittaneet, vaan myöskin siihen

“puoleksivoitettujen” laajaan armeijaan, jotka eivät voi mennä taaksepäin, eikä myöskään jäädä siihen missä ovat, vaan täytyy liittyä meihin.

He liittyvät meihin joka suunnalta, missä ikinä ihmissielut etsivät onnea ja rauhaa. Pelloilta ja tehtaista, synkistä kaivannoista ja pimeistä, kosteista vuokrakasarmeista, kuin myöskin yliopistoin luokkahuoneista, sekä saarnastuoleista, että kirkkojen penkeistä; samoin kuin jyrisevistä, voittoajauhavista myllyistä. Se eilinen joukko, “heikko ja vähälukuinen”, on kasvanut satoja tuhansia käsittäväksi mahtavaksi ja voimakkaaksi armeijaksi ja sen kasvaminen ei ole vielä loppunut. Pian, pikemmin kuin moni meistä luulemme, laskemme voimamme miljoonissa. Valta on oleva meidän. Se olisi vaikeaa ehkä aivan mahdotontakin tarkkaan määritellä niiden voimain suhteellista arvoa, jotka edistävät sosialismia semmoisen voimaliikkeen kulussa kuin tämä. Siis

se seikka, että minä asetan yhden asiahaaran toisen edelle, ei merkitse sitä, että minä olen niiden suhteellisuuden toisiinsa tarkoin punninnut ja määrännyt niiden vaikuttimille kullekin kuuluvan vaikutuspiirinsä. Minulla ei ole semmoisia edellytyksiä. Minä en koetakaan tehdä enempää kuin yleiskatsauksen tärkeimpiin voimiin, persoonallisiin ja persoonattomiin, moralisiin ja taloudellisiin, jotka tuottavat sosialismin edistystä Yhdysvalloissa. Jotkut näistä työskentelevät tietoisesti ja älykkäästi, toiset taasen sokeasti ja avuttomasti, mutta kauhistuttavalla voimalla.

Järjestetty sosialistinen liike.

Kaikkein ensiksi, minä tahdon puhua älykkäästi johdetusta voimasta järjestetyssä sosialistisessa liikkeessä itsessään. Kuinka harvat ne ovat, jotka voivat aavistaa tämän suuren liikkeen jätti-

läismäisen tarmon! Kulkiessasi kadulla, huomaat ihmisjoukon kokoontuneen jon-
nekin kadun kulmaukseen kuulemaan pu-
hujaa. Jotkut heistä kuuntelevat ivan il-
me kasvoissaan. Jotkut kuuntelevat ikään-
kuin hämmennyksellä niinkuin villit kuul-
lessaan jotain outoa ääntä; toiset taasen
innostuksella ja uusi toivo silmissään. Si-
nä pysähdyt vähäksi aikaa, sitte jatkat jäl-
leen tietäsi, vieden mukanasasi — ehkä tie-
tämättäsi — totuuden siemenen, joka
versoo ja kasvaa sydämessäsi. Sinä as-
tut katuvaunuun, otat käteesi pienen leh-
tisen istuimelta ja luet: "Tahdotaan jotain
parempaa", joka on juuri sinun ajatuk-
sesi ja täten tämä suuri uskon siemen tu-
lee istutetuksi mieleesi. Sinä keskuste-
let naapurisi kanssa viime lakosta. Hän
antaa sinulle lentolehtisen, jota sinä luet.
Sinä harhaillet ilman päämäärää, eli aino-
astaan uteliaisuuden johdattamana astut
luentuhuoneeseen, jossa sosialismi on
tekstinä; taikka posti tuopi sinulle sano-

malehden säännöllisesti jonkun viikon, jota alat lukemaan ehkä ainoastaan tarkoituksella nähdäksesi kuka sen lähettää. Nämä tapaukset kaikki ilmaisevat sosialistisen liikkeen ihmeellistä tarmoa ja sitkeyttä. Tuhannet innokkaat miehet ja naiset uhraavat vapaaehtoisesti aikansa ja rahansa vuokratakseen kokoushuoneita ja pitävät puheita — painattavat ja levittävät lentolehtisiä, vihkosia ja viikkolehtiä. Enin osa näistä miehistä ja naisista työskentelevät sen aatteen eteen jota he rakastavat — hartaudella, joka on ikuisen yhdistyksen arvoinen. Kun minä ajattelen näiden urhollisten miesten ja naisten ylevää henkistä intoa ja tuskaa — heidän sankarimaisuuttaan ja itse-uhraavaisuuttaan, niin tunnen saavani kunniaa ollessani heidän toverinsa. Kaiken sen henkisen hyvyyden mitä elämäni olen tuntenut on se, joka on tullut sosialistisen liikkeen yhteydestä ja minä pidän sen kaikkein tärkeimpänä ja kalleimpana.

Kutsuessani näitä tovereitani sankareiksi, minä en poikkea mielikuvituksiin kaunopuheliaisuuden lennokkuudella. Tarkan ja selvän harkinnan kautta minä valitsen sanan, joka ilmaisee syvimmän vakaumukseni. Myöskään en kutsu sankareiksi ainoastaan niitä, jotka sosialismin nimessä tyrannimaista tsaarivaltaa vaativat taisteluun ja vapisematta astuvat hirttolavalle kuolemaan ja mikä vielä pahempi, joutuvat he pitkällistä kidutusta kärsimään maanpakolaisena Siperiassa. On myöskin sankareita joiden rohkeus ja teot vetävät vertoja edellisille joka paikassa, missä sosialismin lippu on kohotettu. Sillä tavallisessa elämässä on sankarimaisuutta, jonka jokainen olemme hyvin helppoja unhottamaan. Koskaan maalarin lumoava sivellin ei ole kuvannut sitä paperille, eikä runoilijan sanain lumous ole pukeutunut sitä lauluksi. Maalarin ja runoilijan nero on kokonaan kohdistettu vallankumouksellisten dramaattiseen san-

karimaisuuteen, jotka valitsevat hirsipuun eli pitkällisen kuoleman maanpakolaisuudessa. Mutta kun Karl Marx köyhyydessään työskenteli Londonin vuokralaiskasarmeissa ja vaikka hänen pieni lapsensa lepäsi kuolleena ja ilman arkkua paljaalla lattialla, hän halveksuen hylkäsi Bismarckin houkuttelevan rikkauden tarjouksen lausuen jyrkästi: "Minä olen pyhittänyt kaikki mitä minulla on ja kaikki mitä minä voin — työläisluokalle, eikä millään voida minua ostaa vaikka varma perikato olisi edessäni!" Tällöinen sankaruus ei ole vähemmän suurta ja oikeaa. Ja mitä Marx teki, samaa tekevät tuhannet tuntemattomat ja vähäpätöiset sosialistit joka päivä. Olen tuntenut satoja semmoisia tovereita, jotka mieluummin kärsivät köyhyyttä sen katkerimmassa muodossa, kuin hylkäävät sen aatteen, jota he pitävät kalliina. Yksi sana toiselta puolen, eli vaikka vaitiolo, olisi tuottanut rauhaa ja levollisuutta, mutta he valitsivat totuuden

palveluksen ja palkakseen uhrauksia ja kärsimyksiä, asettaa uskalluksen elämän edelle, on jo itsestään sankaruutta.

Sokeat taloudelliset voimat.

Vielä suurempana tekiänä sosialistiseen liikkeeseen on sokea, tajuton, taloudellinen mahtava voima, kuin järjestetyn liikkeen yhteiset voimat: lentolehtineen, kokouksineen. Minä en ole presidentti, mutta minä tunnustan, että jos ei olisi näitä jättiläismäisiä voimia meidän taloudellisessa kehityksessämme, niin minulla olisi hyvin vähän toivoa tulevaisuuden suhteen. Jos ei muita vaikuttimia olisi, jotka toimisivat sosialisti-ihanteen voittoon viemiseksi, kun ihmisellinen rohkeus ja älykkäisyys, niin asema olisi sellainen että rohkein ja vankin sydänkin seassamme menettäisi rohkeutensa. Meillä on tänä päivänä Yhdysvalloissa lähes 20,000*)

---

*) Vuonna 1904.

miestä ja naista, jotka ovat yhtyneet järjestettyyn sosialistiliikkeeseen. Mitä voisivat he tehdä, yksistään omilla voimillaan, sittenkään jos he olisivat kootut kaikki tähän suureen, rumaan, ahneuden kirouksen kaupunkiin. Kun minä tarkastelen sen raa'an ahneuden ja kurjuuden kasvannaiseen, sen saastaisiin vuokralaiskasarmeihin, sen ala-arvoiseen tilaan ja häpeään, niin minusta tuntuu, että kaikki tämä muodostaa suuren salaliiton elämää ja valoisuutta vastaan. Minä kysyn itseltäni mitä kaksikymmentätuhatta miestäkään voisi tehdä saattaakseen järjestyksen tässä sekasotkussa, valoa tähän pimeyteen, rauhaa tähän kiistaan ja iloa tähän kurjuuteen. Voisivatko he tehdä mitään muuta kun sytytellä tätä hävityksen tulipaloa? Minun uskoni hukkuu ja aivoni sekaantuvat ajatellessani sitä kauheaa odotusaikaa, joka olisi ollut edessämme, jos meitä ei olisi auttanut äärettömät, mutta sokeat taloudellisen kehityk-

sen voimat. Mutta kun ajattelemme, mitkä hirveät voimat ovat taistelujärjestyksessä kanssamme ja kun tunnemme liittolaisen joka alalla, joka tekee varallisuuden tuotannon ja jakamisen helpommaksi, niin tulevaisuus ei saata meitä hätääntymään, eikä pelosta kalpenemaan. Sosialistin toivo, heidän suurin varmuutensa tulevaisuuteen, lepää siinä tietoisuudessa, että yhteinen kiihotin on joka puolella vilkkaassa toiminnassa, tunkeutuen läpitse itse kapitalismin hengen ja laitosten. Uinailevat mielet, joihin emme ylety, heräävät taloudellisten sysäyksien kautta; unitauti — läpäisemätön meidän vetoamisillamme tarkkoihin tutkimuksiin — loppuu taloudellisten olojen pakotuksesta ja antaa tilaa tyytymättömyydelle. Kun joku sosialistipuhuja sanoo, että Mr. Rockefeller eli Mr. Morgan tekevät enempi sosialismin hyväksi kuin yksikään agitaattori, niin hän tarkoittaa, että semmoisten miesten, säilyttääkseen yksilölliset pyyt-

teensä, on industrialisen kehityksen järkähtymättömäin lakien pakotuksesta työkenneltävä teollisuuden ja kaupan keskittymiseen ja näin ollen — omaksi turmiokseen — valmistavat tarpeellisia yhteistaloudellisia muotoja sosialismille ja samalla kertaa pakottavat tuhansia miljoonia miehiä ja naisia toivomaan sitä, heidän ainoana toivonaan.

Trustikysymys.

Monta vuotta sitten sosialistit ennustivat trustien syntymistä. He osottivat, että kilpailu on itse syynä häviöönsä ja täytyy välttämättömästi loppua monopoliin (yksinoikeuteen). Enempi kuin viisikymmentä vuotta on kulunut siitä kuin Karl Marx esimerkiksi ennusti, että taistelu yksityiseduista johtaisi monopoliin, samoin kuin yksilöiden yritysten mahtava kasvaminenkin tuotannossa ja menekissä. Edelleen, hän sanoi: Monopoli, joka on

ollut luokkaeduissa suur-kilpailulle myötäinen, välttämättömästi tulee vuorostaan muodostetuksi siksi, mitä voitaisiin kutsua yhteis-monopoliksi, eli niinkuin me sitä kutsumme — yhteiseksi omaisuudeksi kaikkein hyödyksi.

Tämä ennustus tehtiin kilpailevassa "kulta-ajassa", jolloin kilpailu yleismailmallisesti katsottiin olevan "kaupan sielu ja edistyksen henki". Ihmiset nauroivat kaupan ja teollisuuden monopoliseerauskäsitteelle ja huusivat: "Se on mahdotonta"! Marxia he ivasivat ja pilkkasivat, niin kuin heidän tapasensa ovat kaikkina aikoina ivanneet tieteellisten raivaajain ajatuksia. Mutta tänä päivänä me näemme, että se "mahdottomuus" on toteutunut. Marxin ennustus on täydellisesti täytynyt, niinkuin kaikki oikeamieliset taloustieteiliätkin myöntävät. Trusti ei ole enää mikään kummitus joka väijyilee tulevaisuuden tiellä — jota jotkut epäilevät ja lukevat sen merikäärmeitten luokkaan

— vaan nykyajan todellisuus. Oli se sitte hyvä eli paha, se on nyt kuitenkin olemassa ja ympäröi meitä kehdestä hautaan. Trusti vaikuttaa lapsen synnytyvuoteeseen, kätkyeseen, kouluun, työpaajaan ja aina hautaan saakka.

Palkkatyöläisen unen katkasee trustin valmistaman herätyskellon valpastuttava pörröytys ennen aamun koittoa. Hän nousee ylös trustin tekemältä vuoteelta; pukee itsensä trustin tekemiin vaatteisiin; peseytyessään käyttää hän trustin tekemää pesuastiaa, saippuaa ja pyyhinliinaa; syö aamiaiseksi trustin valmistamia ruoka-aineita; ottaa trustin valmistaman "dinerpeilinsä" täytettynä trustin tuottamalla ruuilla; ajaa trustin tekemällä vauvalla trustin omistamaa rautatietä; tekee kaiken päivän työtä trustille ja illan tullessa palaa hän trustin omistamaan vuokra-asuntoonsa. Syötyään trustituotteisen illallisensa, johon kuuluu tuotteita kahvitrustilta, sokeritrustilta, maitotrustilta,

jauhotrustilta, lihatrustilta ja monelta muulta trustilta — lukee hän trustin omistamaa sanomalehteä paikallisen kaasustrustin valmistaman kaasun valossa ja polttaa trustin tekemää tupakkaa eli siikaaria. Jos hän menee ulos, tapahtuu tavallisesti, että hän juo trustin valmistamaa olutta trustin omistamassa kapakassa, eli voi tapahtua että hän katselee trustin omistamassa teatterissa trustin palkkaaman näyttelijäin näytöksiä. Jos hän on sairas, niin hänelle annetaan trustin valmistamia lääkkeitä, jotka haetaan trustin omistamasta apteekista; jos hän kuolee, niin hän mahdollisesti pannaan trustin tekemään arkkuun ja haudataan trustin omistamaan hautausmaahan. Pumpulitrusti varustaa vastasyntyneelle hänen ensimmäiset käärövaatteensa ja kuollee hänen viimeiset käärelinansa.

Niinkuin jättiläismäinen monikäsi-
varsinen pirunkala ulottuu trusti joka puolelle kooten itselleen kaikki elämisen

mahdollisuuden apulähteet. Niinkuin entisajan sadun hirviöt, sen kitaa on mahdoton täyttää. Se musertaa työläisestä kaikki yksilöllisyyden jäljet, kuolettaa ihmisyyden ja tekee hänet ainoastaan yhdeksi koneiston aineosaksi. Se ylettyy hallitukseen ja kontroleeraa sen toiminnan, pitäen lailaattijat ja tuomarit paljainaan nukkeina. Trustikysymys on tullut mailman polttavimmaksi taloudelliseksi kysymykseksi. Joka suunnalla ihmiset kyselevät: "Kuinka voimme vapautua tuon hirviön syleilystä. Ja tieteellistä, tyydyttävää vastausta ei löydy muualta kuin sosialismista. Typeräin kansanylyttäjain ja kerskaajain huuto: "Hävittäkäämme trustit!" ei tuota vakaumusta mukanaan. Tavallinenkin mies, vaikka hän ei ole milloinkaan lukenut taloustieteellisiä teoksia, tietää, että ei se hyödytä kääntyä takaisin menneisyyteen. Hän tuntee sosialistien väitteen voiman, että trusti on teollisuuden kehityksen loogilli-

nen ja välttämätön seuraus ja että ei mikään politillinen laiva voi seisoa paikallaan kehityksen virrassa. Edelleen: Hän tietää, että trusti — hyvästi järjestettyine tuotantovoimineen ja suurine työtäsäästävine laitoksineen — ei ole itsestään paha, vaan päinvastoin se edustaa harhaan johdettua hyvää. Hän hyväksyy sosialistien johtopäätöksen, että jos nämä etuisuudet voitaisiin käyttää yleiseksi hyväksi, niin kuinka äärettömästi mailma siitä hyötyisi. Täst'edes hän yhtyy huutoon: "Omistakoon ja hallitkoon kansa nämä tärkeät teollisuuden välineet ja käytettäköön niitä kaikkein hyödyksi." Ei ole epäilystäkään että trustit ja niiden hirvittäväin voimain väärinkäyttö ovat vastuunalaisia monien sosialistiksi kääntymiseen. On turhaa puhua älykkäälle työmiehelle tuosta pelätystä "socialismin hirmuvallasta" ja yksilöllisen vapauden murskaamisesta. Hän tietää, että yksilöllinen vapaus on nyt jo murskattu — hän tietää, että hänen on

jätettävä kaikki tunteensa ja itsenäisyytensä ulkopuolelle silloin kun hän astuu tehtaan ovesta sisälle. Hän on ainoastaan numeroitu ykkönen, monien toisten numeroitujen ykkösten seassa. Sosialistisen hallituksen hirmuvalta ei voi olla suurempi kuin mailman leipähallitsijain hirmuvalta nykyään on. Hän tuntee, että kaikkein pahin mitä tulevaisuus voipi tuoda ei voi olla nykyisyyttä pahempi.

Köyhyyden pulma.

Toinen voimakas tekijä sosialismia kohden on se kasvava huomio siitä tosiasista, että maamme rikkauksien ohella me olemme uhkaavan, kauhistuttavan köyhyysprobleemin uhreja. Siitä on ainoastaan vähän aikaa kun olemme alkaneet tutkimaan köyhyyspulmaa Yhdysvalloissa. Me olemme siinä määrässä tottuneet surkuttelulla katselemaan vanhan mailman kamppailua — niinkuin jonkun

“merivanhuksen” — aivan liian raskaan köyhyys- ja kurjuuskuorman alla, että olemme kerrassaan laimin lyöneet ne pahaa ennustavat merkit, että samallinen asema on kehittynyt juuri omaan keskuuteemme. Robert Hunterin kirja on voimakas sosialismin lähetyssaarnaaja, jonka kanservativisuus vielä lisää sen voimakkuutta. Kun hän kertoo meille, että Yhdysvalloissa ei ole vähempää kuin kymmenen miljoonaa ihmistä, jotka kärsivät kurjuutta tavallisinkin aikoina ja ehkä kaksikintoista miljoonaa, niin me tuntuksimme epäilystä, jos voisimme. Mutta hän on järkähtymätön logikassaan. Hän asettaa eteemme numeroita. Numeroita kurjuudesta; numeroita työttömistä; numeroita sairaista ja loukkaantuneista; numeroita pienistä palkoista ja nämä numerot ovat hallituksen laatimia tilastotietoja, eikä sosialisti-agitaattorin värjäämiä hänen oman makunsa mukaan. Hän asettaa eteemme kaikki nämä numerot ja käskee

meidän laskea yleistuloksen. Me luemme tulokset ja koettelemme niiden yhteistulosta. Me tulemme vakuutetuksi, että hänen kuvauksensa ei ollutkaan liioteltua. Kymmenen miljoonaa kurjuudessa! Kymmenen miljoonaa, jotka eivät saa kyllikseen syödä, jotka ovat ilman kunnollisia vaatteita, jotka asuvat kurjissa asunnoissa ja nämätkään eivät ole heidän omiaan. Kuka voipi selittää meille nämä hirmuiset numerot? Kuka voipi sanoa mitä ne tarkoittavat nälässä, kyyneleissä, tietämättömyydessä, rikoksissa, taudeissa ja kuolemassa?

Tässä suuressa New Yorkin kaupungissa, joka on mahtavimman ja rikkaimman kansakunnan mahtavin ja rikkain kaupunki mailman historiassa, on omistusoikeuden lailliset riistämiset yleisempiä kuin ne milloinkaan ovat olleet Irlannissa, sen surkuteltavan historian pahimpinakaan aikoina. Tässä samassa mahtavassa kaupungissa yksi ihminen joka

kymmenestä handataan köyhäin hautaan. Jos sinä täydellisesti käsittäisit tämän draamaattisen tarkoituksen, niin ajattele ennen kaikkea, miten terävästi jokainen itseään kunnioittava mies ja nainen tuntee siitä häpeästä, että heidät pannaan lepäämään "Potterin kentälle"*) ja mene sitte jollekin vilkkaalle liikekadulle ja lue kii-rehtivät ohikulkijat. Yksi — kaksi — kolme — neljä — viisi — kuusi — seitsemän — kahdeksan — yhdeksän — kymmenen uhria, jotka ovat merkitty halpamaisella häpeällä — — köyhäin hauta! Lue eteenpäin. Lue koko päivän. Lue kunnes sielusi tulee sairaaksi sen kauhusta. Lue joka kymmenes henkilö, mies, nainen ja lapsi. Ja jos päivän loputtua sinä voit vielä puhua meidän mahtavasta "varallisuudestamme" ja sanoa: "kaikki on niinkuin ollakin pitää", niin sinun sydämmestäsi on kadonnut rakkauden ja

---

*) Potter = savenvalaja.

surkuttelemisen voima. Sinä olet kadotettu! Ja kuitenkin olet sinä lukenut ainoastaan yhdessä niistä monista kadunkulmista, joissa kiiruhtava ihmisvirta kulkee edestakaisin tässä mahtavassa kaupungissa.

Kun Mr Hunter vaikuttavassa kirjassaan sanoo, että tässä kaupungissa on noin kuusikymmentä eli seitsemänkymmentä tuhatta lasta, jotka menevät kouluun joka päivä nälissään, nälissään siinä määrässä, että eivät voi kunnollisesti oppia sitä mitä heiltä vaaditaan, niin hän tuikitsi sitä pelkoa, joka on jo kauan aikaa piilenyt minunkin mielessäni. Taivasten tekiät! Sen ohessa, että tuhansia lapsia kuolee nälkään ennenkuin he saavuttavat toisen ikävuotensa — lapsia, joiden kuihtuneet, surkastuneet muodot osoittavat että he ovat kuolleet nälkään, vaikka lääkärin todistuksessa sanotaan: "henkitorventulehdukseen, eli huonoon ruuan sulatukseen" — niin on vielä kuusikym-

mentä eli seitsemänkymmentä tuhatta lasta yhdessäkin kaupungissa, jotka näkevät nälkää sekä sielun että ruumiin puolesta. Kuusi- eli seitsemänkymmentä tuhatta New Yorkin kouluissa, kaksi miljoonaa koko maan kouluissa! Minä itse menin kouluihin tutkiakseni asemaa. Menin pelolla, että Mr Hunterin kuvaus on liiaksikin tosi, mutta toivoen, että hän olisi vain liiotellut. Mutta voi kauhistus! jokainen päivä yhä vahvasti pelkoani ja ivalisesti irvisti toivolleni. Minä näin satoja kalpeita kasvoja, joista kuvasti nälkä ja kurjuus. Minä näin nälänilmeen loistavan satojen pienokaisten silmistä. Opettajat ja johtajat kertoivat minulle lapsista, jotka ovat pyörtyneet läksykirjainsa päälle niitä lukiessaan, toisista taasen, jotka ovat hervottomasti retkahtaneet taaksepäin nälästä johtuneen ruumiillisen heikkoutensa takia tylsistyneet ja tulleet kykenemättömäksi oppiakseen mitään. "Ruokkikaa minun karitsoitani!" sanoi

Kristus, mutta kristillinen kansakunta tarjoaa kiviä leivän asemasta, käyttäen mahliaan turhaan yritykseen pakatakseen oppia heidän pieniin päihinsä, silloin kun he kaikkein ensinnä tarvitsisivat ravintoa vatsaansa. Minä kulutin viikkoja kouluissa katsellen tätä sivistynyttä eläimellisyyttä, siksi kunnes en voinut sitä kestää enempi. Minä poistuin kirous huulillani ja sydämissäni tätä pirullista ahneutta ja eläimellistä tietämättömyyttä kohtaan tässä mammonallisessa järjestelmässä — poistuin, häveten sitä vääryyttä turvattomia pienokaisia kohtaan, joiden itku yhä kaikui korvissani. Jos mikään on ollut omiaan vahvistamaan minun sosialistista uskoani, niin varmasti olen löytänyt vahvistusta siihen tämän kaupungin kansakouluista. Minä haluaisin saada teidät tuntemaan sitä tuskaa ja häpeää, jota minä tunsin nähdessäni näitä satoja tuhansia lapsia ja minä haluaisin että voisın saada teidät kuulemaan heidän itkunsa.

Sylilapset ja sylikoirat.

Tässä kauheassa ja uhkaavassa köyhyydessä sosialisteilla yksistään on rohkeutta sekä uskoa. Kirkot seisovat vaiti ja avuttomina. Niiden huulet ovat suletut kultaisella kuonokopalla. Mahtavat poliittiset puolueet myöskin ovat vaiti ja avuttomia. Samoin kuin kirkot, Kristuksen nimessä, kääntyvät pois kauheammasta inhimillisestä pulmasta, hakien innostusta ulkomaisissa lähetystöissä, samoin politikointsijat kääntyvät pois haki- en jotain toista tointa. Liikutettuna semmosen kirjan johdosta, kuin Mr Hunterin, miehet ja naiset kyselevät syytä tähän kurjuuteen ja josko on selvikettä tähän silminnähtävään pulmaan. Kirkot, enempää kuin poliittiset puolueetkaan, eivät anna tähän tyydyttävää eli vakuuttavaa vastausta. He viittaavat tapahtumiin, joissa köyhyys näyttää olevan suoranaisten seuraus yksilöllisistä paheista, sem-

moisista kuin juoppous ja peli, ja lausuvat: "Nämä ovat syyt tähän kurjuuspulmaan". Mutta—yhdstettynä, kurjuus — hirmuinen, hävittävä kurjuus ja ahkeruus, niin monessa tuhannessa tapauksessa antaa valheellisen muodon heidän väärälle mielihyvälleen. Politikoitsijat lakkaamatta ylistävät meidän "varallisuuttamme". Samoin kuin Nelsonin on sanottu panneen kaukoputken sokeaan silmäänsä ja huudahtaneen: "Minä en voi nähdä vaaraa", samoin he huudahtavat, että eivät voi nähdä kurjuuspulmaa. Mutta sosialistit eivät peräänny kauhistuneena tästäkään kysymyksestä. He tuovat esiin sen seikan, että tämä pulma ei olekkaan mikään yksinkertainen köyhyyspulma, semmoinen joka voisi nousta ihmisen kilvoittelusta ulkonaisten perusominaisuuksiensa kanssa. Raivaajain pitkällisessä taistelussa, kukistaakseen luonnon vihollis-mieliset voimat, valloittaakseen erämaan kuivuuden, paljastaakseen rikkauden sa-

latut aarteet: köyhyys on usein seurannut ja taistelu sen kanssa on ollut pitkä ja tulinen. Mutta meidän kurjuuspulmamme ei ole semmoinen. Se on kurjuus, ei kuivassa erämaassa, mutta kylläisyyden puutarhassa. Alkuaikaisten taistelujen kurjuudessa oli aina kansanvaltaisuuden ja yhdenarvoisuuden henki. Mutta toisella tavalla on siinä pulmassa mistä me keskustelemme. Vierettäin samassa kaupungissa, nälkä, ylöllisyys ja tuhlaus hekumoitsevat. Epäilemättä olisi vaikea sanoa, kumpi enempi ajaa ihmisiä sosiaalistein riveihin, kurjuusko eli ylellisyys. Ne kuvaukset, meidän hallitsijaluokkamme häpeällisestä rikkauden haaskauksesta, joita meillä on hiljattain ollut semmosilta kirjailioilta kuin ystäväni Mr Cleveland Moffett ja muilta, voittaa kaikki mitä tiedämme muinaisesta Roman johtajaluokan hekumallisesta tuhlauksesta vähää ennen sen kukistumista. Marakatti päivällisiä, koirapäivällisiä — päivällisiä,

joissa maksaa viisitoistatuhatta dollaria pöytäastiat, silloin kuin miehiä, naisia ja lapsia kuolee ruuan puutteeseen!

On naisia, jotka panevat enempi rahaa yhteen sukkapariin kuin monella perheellä on panna koko vuoden ruokaansa! He panevat enempi yhteen ainoaan nenäliinaan pyyhkiäkseen ylimyssukuista nenäänsä, kuin tarvittaisiin lääkärin palkkaamiseksi sadalle vaimolle, jotka kamppailevat haudan partaalla, kauheissa tuskissa lapsivuoteella ja lääkärin avun ja huolenpidon puutteessa, luiskahtavat tämän syrjän ylitse hautaan, jättäen orvot pienokaisensa mailman armeliaisuuden varaan, joka on kadottanut kaikki armeliaisuuden ja oikeuden aistinsa! Ja ylimyssukuinen nenä tuhannen dollarin nenäliinoineen ei ole hiukkastakaan parempi kuin se kuollut! Silloin kuin lapsia kuolee ruuan ja lääkärin huolenpidon puutteen takia, silloin suosikki sylikoiran pahoinvointi on kylliksi kutsuakseen eri-

koislääkäriin, jonka palkka on sata dollaria päivältä New Yorkista Newporttiin!

Jos hellä Jesus voisi tulla maanpäälle jälleen ja saisi äänensä kuulluksi, niin minä ihmettelen jos ei hän kysyisi: "Kuinka paljon parempi on ihminen kuin lammas" — eli sylikoira? Minä en milloinkaan tule unhottamaan sitä, mitä sain kokea yhtenä iltana yhdessä tämän kaupungin köyhimmissä vuokralaispiireissä. Eräs köyhä vaimo, henkisten ja ruumiillisten tuskain valtaamina, makasi kurjalla ja pienellä leposijalla tuijottaen kahden vuoden vanha lapsensa elottomaan olentoon, odottaen viranomaisia viemään sen nimettömään hautaan, joka ei milloinkaan tule hänen kyneleillään kastelluksi. Lapsi oli kuollut nälkään, niin kuin tuhansia toisia lapsia on kuollut ennen sitä. Äiti itse oli silminnähtävästi nälkäkuoleman partaalla ja huoneessa ei ollut hitustakaan ruan tähteitäkään ennenkuin joku vähää ennen minun tuloani oli tuo-

nut vähäsen. Minä palasin takaisin sanomattoman surun painostamana joka kouristi sydäntäni. Minä ajattelin kuollutta lasta, sitä varallisuutta joka oli nähtävänä joka puolen kaupunkia ja ivaavan vapauden muistopatsasta satamassa. Mennessäni kotiin junalla kahta tuntia myöhemmin, minä luin vaimosta — ei enempi vaimo kuin hänkään, jonka olin nähnyt nälkään nääntymässä vuokralaishuoneessa — joka oli maksanut kolme tuhatta dollaria sylikoirasta! Siis tässä on se ääretön köyhyys ja varallisuus pulma vierkkäin. Kuollut lapsi ja sylikoira, joka vastaa painonsa kultaa! Jos minä voisin pitää sylikoira, sen jalokivillä varustusta kultaisesta kaulanauhasta ja kuolleen lapsen kuihtunutta ruumista, että sinä voisit nähdä sen, niin minä luulen että voisin voittaa sinun äänesi sosialistipuolueelle, joka yksistään on uskaltanut kohdata tätäkin pulmaa, julistaen yhdeksi kohdaksi politillisessa ohjelmassaan las-

ten huolenpidon olevan ensitehtäviä, jonka eteen se tulee työskentelemään!

Monta vuotta on mennyt ja tullut siitä kun se suuri ranskalainen haaveilija Charles Fourier ennusti, että me tulemme vielä kokemukseen, jolloin käsitellään käytännöllisesti yleismaailmallista pulmaa: "kurjuus kylläisyyden kautta" — nälkäkuolema siitä syystä että on olemassa yltäkylläisyyttä; on ihmisiä ilman välttämättömmimpiä elämän tarpeita syystä, että niitä on liiaksikin paljon. Tämä on "liikatuotannon" pulma, josta Carlyte teki ivaavan pilkkarunonsa. Ne ovat työläiset, jotka, koska he ovat tuottaneet liian paljon, saavat käydä nälkäisinä, huonosti puettuna, asua risaisissa huoneissa ja kärsiä kylmää koleina talvipäivinä ja öinä. Ne ovat heidän lapsiansa, jotka kuolevat nälkään, syystä kun he ovat tuottaneet liian paljon rikkautta. Ja syy tähän tosiasiassa perustuu siihen, kun he eivät omista sitä koneistoa jolla he työskentelevät

ja niitä tulolähteitä joissa he työskentelevät, niin heidän tuotantonsa kuuluu johtaja luokalle, joka omistaa nämä välikappaleet. Ja kun tämä johtajaluokka myypi tuotteet voitokseen, niin työläisten täytyy kärsiä nälkää, varsinkin silloin kun tavaramarkkinat ovat liiaksi täytetyt ja tavallisinakin aikoina, saavat he ainoastaan sen verran palkkaa että pysyvät hengissä ja siinä kunnossa että voivat tuottaa vielä enempi tavaraa samalla tavalla. Siitä syystä sosialistit kutsuvat työläistövereitaan yhtymään suureen politilliseen taisteluun temmataksseen elämisenmahdollisuudet — tuotannon välikappaleet heidän johtajainsa kynsistä ja perustaakseen politillisen voiton kautta — joka tulee tapahtumaan rauhallisella vallankumouksella — järjeselmän, jossa tuotetaan varallisuutta käyttämistä eikä voittoa varten, jossa ihmiselämälle pannaan enempi arvoa kuin kullalle ja jossa sylilapselle pannaan enempi arvoa kuin sylikoiralle.

*Vanhoja politillisia puolueita hallitsevat
kapitalistit.*

Toinen syy sosialismin kasvamiseen tässä maassa, jota minun ei tarvitse kuin ainoastaan vähän kosketella, on kasvava varmuus siitä, että vanhan ajan politillisia puolueita täydellisesti hallitsi johtajaluokka, pöyhkeä ylimysluokka, jonka mäsäyksiä, jos ei ajoissa lakkautettu, johtivat katusulkuihin ja verisiin kostoihin. Republikani ja demokrati puolueet myöskin omistaa ja hallitsee se luokka joka omistaa elämisen mahdollisuudet, joista me kaikki olemme riippuvaisia. Näiden kahden puolueen välillä ei ole pienintäkään eroavaisuutta. He ovat "kultahiekkakaksosia" politillisessa mailmassa. Ei rehellisellä työmiehellä, ei siistillä, vapautta rakastavalla kansalaisella ole minäkäänlaista oikeutettua paikkaa niissä kummassakaan. Rehellinen mies on yhtäläisesti väärässä paikassa, ollessaan

Rooseveltin ja Parkerin, Cortelyoun ja mahdotoin sanoin kuvailtavan "Pätin" McCarrenin puolueessa, kuin Jesus olisi Mr Reckefellerin kirkossa.

Luokkasota.

Vielä yksi syy on runsaassa määrässä kasvava luokkasota. Se taistelu työntekijäin välillä ei ole ollut milloinkaan eikä missään niin raivoisaa kuin se on tänäpäivänä Yhdysvalloissa. Sosialistit ovat jo kauan selittäneet luokkataistelun olemassaolosta. Joka vuoden aikana me olemme julistaneet sitä, ilman pelkäämättä kirkkojen ja sanomalehtien raukkamaisia syytöksiä siitä että me muka tahdomme "kiihottaa luokkavihaa". Me emme tee luokkataistelua enempää kuin me teemme sadettakaan nähdessämme sitä ja varottaessamme ystäviämme ryhtymään varokeinoihin ennenkuin he menevät ulos,

pitääkseen puolensa sen kanssa. Minä tiedän että kapitalismin kätyrit ja puollustajat selittävät ei semmoista luokkataistelua olevankaan ja että työväenliikkeen sokeain johtajain usein huomataan yhtyvän työn hallitsijain kanssa yhteiseen humpuukimaiseen lauluun näiden kahden luokan "yhdenmukaisten etujen sovittelusta". Mutta se vale on liian heikko ja ontto narratakseen lasta. Jos isäntäin ja orjain edut olisivat yhtäläisiä, niin mikä on silloin tarkoitus heidän järjestymisellään kummallakin puolen? Jos on olemassa yhteinen etu yhdistämässä heitä, eikä vastakkaisuutta, niin minkätähden on olemassa työväenjärjestöjä ja työnteettäjien järjestöä? Minkätähden on olemassa lakkoja ja työsulkuja meidän kaikissa teollisuuskeskustoissamme? Minkätähden on "härkäkarsinoita" injunctiooneja ja boikoteerauksia? Mutta minun on tarpeetonta väittää tästä asiasta enempää, sillä jokapäiväiset sanomalehtemme kyl-

liksi todistavat sen todeksi, että katkera, tukahuttamaton luokkataistelu on olemassa. Tähän saakka ovat työläiset tässä taistelussa turvautuneet vanhoihin aseisiinsa, lakkoihin ja boikoteerauksiin. Se, että he ovat saavuttaneet niin paljon näillä heidän epämukavilla aseillaan, luetaan heidän unhottumattomaksi kunniakseen. Mutta hänen täytyy olla sokea, joka ei huomaa että nämä aseet eivät ole enää tarpeeksi. Parry'n ja Pot'in johdolla on tämä kiista viety politilliselle arenalle voimalla semmoisella jota ei milloinkaan ennen ole nähty ja semmoisella taidolla ja viekkaudella, josta ei ole voitu uneksiakaan. Nopeasti oppien kuuluisan Taft Valen edulliset tavat murskata unioita eli lamauttaa niiden toimintaa ottamalla takavarikkoon heidän pääomansa, he pitävät taistelua ylhäällä unioita vastaan "oikeuslaitosten" avulla; oikeuslaitosten, joissa lakia käytetään oikeuden kumoamiseksi ja luokkaetujen tukemiseksi.

Unioihin kuuluvat työläiset väsyneinä vanhojen keinojen, lakkojen ja boikoteerauksien, yhtämittäisiin epäonnistumisiin ja nähdessään sen laillisen vainon tehokkuuden vaalitaistelussa, jota työnteettäjät käyttävät heitä vastaan ja ne hallituksen voimat, jotka ovat järjestetyt taistelurintamaan kapitalistein kanssa jokaisessa työlakossa ja työsulussa — alkavat yhä suurimmissa joukoissa yhtymään poliittiseen toimintaan. Järjestetyn työväenliikkeen pelkurimaiset johtajat ja taitavat, pääomaa vailla olevat kapitalismin edustajat huutavat: "Politiikka pois unioista!" Porvarilehdet on täyteen sullottu ulkokullaisista varoituksistaan työläisille, että he eivät ryhtyisi politiikkaan — mutta turhaan! Työläiset yhä suuremmissa joukoissa näkevät sen, että ne voimat, joita käytetään heitä musertaakseen, ovat heidän omien äänestyksiensä tuloksia. He näkevät, että kuvernöörin ja presidentin valta, lähettää sotajoukkoja ampumaan

lakkolaisia; että se lakivastainen valta, joka rakennuttaa "härkäkarsinoita" (bull pens) ja yhä lisää rikoksiensa hirmuisuutta levittämällä Amerikan "vapauden lipun" liehumaan niiden päälle, jossa se on yhtä paljon pois oikeasta paikastaan kuin jos se olisi jossain ulkomaalaisessa sotalaivassa, joka pommittaisi meidän omia linnoituksiamme; että tuomarein valta lennättää ukkosen jylinän kaltaisia laillisia injunctioonia kaikkia unioiden yrityksiä vastaan korjata asemaansa, — riippuu joka tapauksessa kansan äänestyksestä: sen valtavan enemmistön, jota työläisluokka edustaa. Ja ei mikään voi estää eli suuresti hidastuttaa sen vakauksen leveämistä, että se on työläisten omassa vällassa, joko lakata antamasta heidän voimakkaimpia aseitaan omille vihollisilleen taikka käyttää niitä itsensä puollustamiseksi. Siitä syystä on olemassa yhä laajeneva ja juurtuva käsite, työläisluokan politillisen yhtymisen ja toi-

minnan tarpeellisuudesta. "Meidän täytyy oppia äänestämään samoin kuin lakojakin tekemään" on uusi sotahuuto. Yhä enempi ja enempi unionien tarkotukset ja ihanteet saavuttavat politillista ilmaisuja. Ja ainoa puolue, joka sopuisuudesta ja täydellisestä vastaa näitä tarkotuksia ja ihanteita, on sosialistipuolue. Se vaatimus, että "unionit ryhtyisi politiikkaan" on usein väärin tulkittu, niin hyvin sen puollustajilta kuin vihollisiltakin. Se ei suinkaan tarkoita, että unionit semmoisenaan hyväksyisivät sosialistipuolueen ohjelman eli politiikan ja pitäisivät "skääppeinä" kaikkia niitä jotka eivät äänestä sosialisti-tiketillä, erottaen heidät unionin jäsenyydestä. Ei yksikään ymmärtäväinen sosialisti tahdo sitä. Se tarkoittaa, että uskollisuus vaaliurnalla tulisi johtavaksi tarkotusperäksi jokaiselle yksilölliselle unionistille ja jokaisen yksilöllisen unionin jäsenen vaikutuksen kautta tulisi se ikäänkuin "korkeammaksi laiksi"

kaikkein unionistein omaantuntoon. Ainoastaan vaaliurnalla ovat työläiset voitattomattomia. Siinä voivat he tehdä lakon varmana voitostaan, ilman että heidän tarvitsisi kärsiä nälkää, niinkuin silloin kun he tekevät lakon taloudellisella taistelutantereella.

Yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvaminen.

Lopuksi, minä toivon että en tulisi tovereiltani ja kanssatyöskenteliöiltäni väärin ymmärretyksi, jos suljen yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvamisen niiden monien muitten voimain joukkoon, jotka tekevät sosialismia. Suuressa määrässä, se ehkä on tosi, että tämä ei ole niinkään suuri syy, kuin seuraus siihen asemaan joita ne syyt, joita olen maininnut, ovat sosialismin edistymiselle. Silti kernaasti luen tämänkin yhdeksi syyksi, jos ei muuten niin kutsuakseni huomio-

tanne siihen tosiasiaan, että moni urhoolinen mies ja nainen, joiden rehellisyydestä ei ole epäilystäkään, nyt vasta ovat kääntymässä puoleemme. He ovat kauan viivytelleet ja odottaneet pettäviä reformia kun heidän oikea paikkansa olisi ollut ja on vallankumouksellisten armeijassa. Ehkä se, että he eivät käsittäneet sitä sielutiedettä tuossa katkeruudessa ja sanoisinko, uskonkiihkossa, joka niin kauan oli kuvailevana luonteenominaisuutena puolueohjelmassamme, niinkuin se on yleensä kaikkein suurten liikkeiden puolueohjelmassa huomattavana — pysyttelevät taampana. Minä en tule tekemään anteeksipyyntöjä meidän ahdasmielisyytemme ja uskonkiihkomme takia; itse asiassa minä olen ylpeä niistä, sillä minä tiedän sen tarkoitusperän perusteellisen ylevyyden ja hartauden, josta ne johtuvat. Edelleen, minä tahtoisin esittää sosialistitovereilleni, että he pitäisivät mielesään sen, että meidän alituinen ponnistuksem-

me on oleva: vetää puoleemme kaikki ne miehet ja naiset jotka näyttävät elämälleen sen että he hartaasti pyrkivät toteuttamaan vapauden ja rakkauden veljellisyuden mailman mahdollisuutta lähemmäksi meitä, ja että katkerat ja epämiellyttävät sanat, epäoikeudet epäluulot ja pilkkaamiset vaikuttavat heihin ainoastaan siten, että ajamme heidät kauemmaksi luotamme. Minä tunnen monta semmoista miestä ja naista, jotka ajattelevat, että heidän täytyy työskennellä nykyajan eteen ja yhtäkaikki he omistavat meidän äärimmäiset toivomuksemme. He työskentelevät lasten työn lopettamiseksi, parempain asuntojen saamiseksi työläisille ja sen mahtavan valkosen ruton hävittämiseksi, joka surmaa niin monia tuhansia työläisiä joka vuosi. Työskentelynsä ohella he kokoavat todistuksia ja näin muodoin valmistavat arvokkaita todellisuuden asehuoneita meidän käytettäväksemme tässä mahtavassa taistelussamme.

Hyvin usein tulen ajatelleeksi että he tällä lailla tekevät enempi asiamme eteen kuin he mahdollisesti voisivat tehdä millään muulla lailla. Kuin heidän merkityksensä on kasvanut ja kun pintapuolisten reformien joutavuus tulee enempi ja enempi heille selviämään, niin he tulevat työskentelemään yhtenä meidän kanssamme ja täydellisesti hyväksyvät vallankumouksen, jos emme tee sitä mahdottomaksi heille sulkemalla toveruuskunnan ovea heidän eteensä.

Lisääntyvän voiman vastuunalaisuus.

Mikä on seuraus tästä kasvamisesta itse sosialistisessa liikkeessä? Vanha lauseparsi on, että meidän suurimmat vaaramme ovat hyvin usein ne, jotka ovat syntyneet menestyksessä ja se on erityisesti totta semmoisissa mahtavissa liikkeissä kuin meidän. Kun ajan oloon mei-

dän politillinen liikkeemme ja tärkeytemme kasvaa, niin kunnianhimoiset ja valtaahaluavat politikoitsiat haluavat tunkeutua puolueeseemme käyttääkseen sitä omaksi hyödykseen; puolueemme vaikutusvoimalla on silloin oleva kauppa-arvo, jossa semmoisia kaupataan. Meidän on enempi kuin milloinkaan muistettava, että "ijankaikkinen valppaus on vapauden hinta" ja ainoa varma suojelusvahti pe-
tosta vastaan. Edelleen, lisääntyvän voiman kanssa täytyy tulla lisääntyvä vastuunalaisuus. Ne ovat eroittamattomat. Niin kauan kuin olemme ainoastaan paljas ohjelmapuolue, siksi kunnes äänestämme omia edustajia virkoihin, niinkauan tulee kapitalistisen järjestelmän tuhoisat arvostelut ja kapitalistiset politilliset puolueet palvelemaan meidän tarkotuksiamme. Mutta kun me sivuutamme tämän rajapylvään, niinkuin jossain osassa maata olemme jo tehneet, niin huomaamme tarpeelliseksi suunnitella johdonmu-

kaista valtioviisautta. Kansan yllyttäjäin — minä käytän tätä sanaa sen vähimmän loukkaavassa muodossa, kuvaten sillä paljaita puolueohjelmallisia — täytyy antaa siasa valtiomiehille. Epämääräiset lupaukset niinkuin esim. “me tahdomme tehdä kaikkemme työläisluokan eteen”, ei ole kylliksi, meitä vaaditaan silloin tulkitsemaan nämä hurskaat tunteet ja kaunokieliset lauseosat kylmällä asetusten soinnuttomalla kielellä. Ja siinä tulee olemaan vähän romantillisuutta. Sitä ei tulla antamaan jonkun tunnetun kaunopuhujan vaikuttaa kansan lainlaatioihin niin, että he jonain kauniina päivänä alkavat heidän muodostuksiinsa sanoa: “me olemme tehneet teidän vallankumouksenne täydelliseksi, ensi maanantai-aamuna yhteistoiminnallinen valtiomuoto pannaan toimintajärjestykseen, kun presidentti painaa sähkönappulaa Washingtonissa”. Tämä olisi tosiaankin ylevää romantillisuutta, jos se olisi mahdollista. Mutta

vallankumous ei tule tämmöisellä ihailtavalla tavalla. Me tulemme huomaamaan, että kun olemme äänestäneet omia miehiämme hallitusvirkoihin — tapahtuma, jota me ennen kärsimättömyydellä odotimme — niin ne asiat, jotka ajattelimme olevan liian vähäpätöisiä, niille huomiotaan mekaan lainataksemme, tulevat ottamaan paljon heidän aikaansa ja näyttäytyvät olevan juuri se kokonaisuus ja itse vallankumous. Meidän on, toisin sanoen, työskenneltävä juuri niiden asiain eteen joita ennen halveksimme. Minä tiedän, että joku teistä, jotka olette tovereitani kauhistutte tätä ajatellessanne, mutta meidän täytyy pelkäämättä kohdata sitä.

Tosiasia on, että emme voi käyttää samoja taktiikkejä kehityksemme erilaisissa asemissa. Silloin kuin olemme ainoastaan paljas ohjelmapuolue, koettaessamme särkeä vihollisemme puollustusasemat ja saada työläisten äänet suuren ihanteemme hyväksi, niin silloin olemme

oikeutetut sanomaan "meillä ei ole aikaa pieniin reformeihin", mutta kun olemme sivuuttaneet tämän rajapylvään, jolloin työläiset ovat antaneet meille luottamuksensa ja äänestäneet meidän edustajiamme hallitusvirkoihin, joissa heidän täytyy työskennellä juuri näitten parannuksien eteen, niin silloin on meidän annettava kannatuksemme heille. Jos tänäpäivänä joku ihmisryhmä inhimillisten tunteitten vaikutuksesta vetoaisi meihin, että meidän on autettava heitä järjestelmällisen toiminnan kautta, saavuttaaksemme joitain parannuksia vuokralaiskasarmiaşetukseen, niin me olisimme täydellisesti oikeutettuja vastatessamme, niin kuin me ehkä vastaisimmekin, että me olemme aina vaatineet ihmisille parempia asunnoita kunnallisen toiminnan kautta; velvoittaneet kaupungin hallitusta rakentamaan kunnollisia, terveydellisiä koteja ja antamaan niitä ihmisille niiden maksuhinnasta, ilman voittoa eli korkoa. Näin

tehdessämme antaisimme painoa meidän asemallemme vallankumouspuolueena ja oikealle ratkaisulle asuntopulmassa. Mutta oletetaanpas, että meillä olisi puoli tusinaa edustajia kaupungin hallituksessa ja semmoiset toimenpiteet esitettäisiin siellä ja että samalla kertaa ei olisi pienintäkään toivoa niidentäytöntöönpanosta, niin jättäisivätkö meidän edustajamme tämän parannuspuuhan siihen; parannuspuuhaan joka luetaan olevan työläisten elämän ja terveyden pää-ehtoja? Ei milloinkaan! He äänestäisivät ja työskentelisivät sen saavuttamiseksi ja tämän saavutettuaan he työskentelisivät yhä uusien parannuksien saavuttamiseksi. Oikea problemi perustuu juuri siihen, että pitää vallankumous aina näkösällä, jokaiselle reformille tarkoitusperänä. Parannuspuuhailijat eivät näe heidän reformeissaan, joita he puollustavat, mitään muuta; sosialistit, heidän reformeissaan näkevät askeleita vallankumoukseen. Ja että vallan-

kumous hävittää yhden ihmisen vallan toisen ylitse; lopettaa yksityisomistusoikeuden ja konrolleeraamisen yhteisiin välittämättömiin elämän tarpeisiin ja sijoittaa yleisen omistusoikeuden sen tilalle. Valankumous tarkoittaa yhteiskunnallisen ja yksilöllisen elämän vapauttamista ja veljellisyden loistavaa voittoa; raakamaisen mammonajumalan valtaistuimelta syöksemistä ja ihmisyyden pikaista ja kaikke-naista valtaistuimelle kohoamista.

“Unelmia, unelmia, ainoastaan unelmia!” minä kuulen teidän sanovan. Aivan oikein, me olemme haaveilijoita ja tämä on meidän haaveilumme. Mutta älä ivaa haaveilijaa, sillä hänen haaveilunsa voipi olla sinun lapsesi perintö. Ne haaveilut, joita yksinäiset ennustajat haaveilivat jossain syrjäisessä paikassa ei pitkä aika sitte, on tänäpäivänä kaikissa maisissa miljoonain työläisten haaveilu ja heidän lukunsa kasvaa nousuveden tavoin joka virtoihin juoksee, joiden laineet läis-

kyttelevät tuhansia rantoja. Niin — me olemme haaveiloita, mutta lainaten Lowell'in sanat kerron vielä:

“Ne haaveilut, joita kansa haaveilee, toteutuvat!” Ja myöskin tämän haaveilun täytyy toteutua. Mailman rakentajat tulevat vielä kerran olemaan ainoat mailman omistajat ja sen tulolähteitten hallitsijat. Sana ‘orjuus’ tullaan pois pyyhkimään ihmiskielestä ja muistista. Meidän lapsemme ja lastemmelapset tulevat perimään tuon rauhan ja toverillisuuden kulta-ajan ja kun he tunkeilevat vapauden temppelein käytävillä innokkain-askelein ja iloisin sydämin, niin heidän laulunsa kunnioittavat meidän haaveilujemme täyttymistä.
